Crònica d'hivern

EL DIARI DE L'ESCOLA GARBÍ PERE VERGÉS. DESEMBRE 2018

VIDA SOCIAL PÀG. 4-5

Un model únic que impulsa l'aplicació de Nausica

MENJADOR PÀG. 6-7

Espai per educar ciutadans

Disseny gràfic: Júlia Ortiz i Carmen Aznar, alumnes de 1r de Batxillerat Artístic de Garbí Pere Vergés - Badalona.

FUNDACIÓ
ESCOLES GARBÍ

EDITORIAL

LA NOSTRA ESSÈNCIA PERDURA EN EL TEMPS

Sovint parlo amb els alumnes d'avui i amb els meus companys "d'ahir", que ja fa temps que són antics alumnes, i m'adono que els records que tenim dels fets destacables i dels trets diferencials de l'Escola no canvien, són els mateixos: els colors, els càrrecs, les dècimes, les cròniques, la biblioteca i el llibre de lector, el menjador... I quan rellegeixo el que ens va deixar escrit Pere Vergés –*"Hauríem de fer per manera de crear dins l'escola els fonaments d'una ciutat ideal, on cada persona esdevingués un ciutadà, amb l'exercici d'uns drets i uns deures en relació a la col·lectivitat. Així l'individu passa harmònicament del grup familiar a la classe, d'aquesta a l'escola, i de l'escola a la ciutat"*– veig clarament que la Vida Social és la memòria que deixa una petjada més profunda en la manera de ser de tots nosaltres.

La Vida Social és l'eina indispensable, el nostre fet diferencial, la nostra essència i el valor més preuat amb què comptem, perquè ens permet formar els nostres homes i dones del demà com a ciutadans proactius, capaços de transformar la societat en què vivim en un entorn just, solidari i sostenible.

Els colors i els càrrecs són els pilars bàsics de la nostra manera d'organitzar-nos, de la nostra governança, alhora que ens permet assolir un seguit de competències, definides en les nostres deu finalitats educatives, essencials i bàsiques per a desenvolupar-nos en la nostra vida personal i professional. Aquesta estructura és la que ens ha facilitat la implantació de la nova metodologia d'aprenentatge des d'Infantil 3 fins a 4t d'ESO. A la *Crònica* que tenen a les mans dediquem un article que explica el valor de la nostra Vida Social com a facilitadora d'aquest canvi metodològic.

Vull destacar altres continguts interessants de la *Crònica d'hivern*, que aprofundeixen en alguns aspectes, dels quals vostès segur que ja n'han sentit a parlar: la participació de l'escola en **programes europeus d'intercanvi**; el **menjador** com un espai de convivència i acte social més important de la jornada; els **escacs**, un joc intel·lectual per aprendre a decidir; les **adaptacions nutricionals** dels àpats que fan els alumnes a l'escola, seguint la dieta mediterrània; i el **pla d'acollida** per a la incorporació dels nostres professionals.

També m'agradaria fer esment i recomanar-los la lectura de la contra amb l'entrevista que hem fet a la Sara Bartumeus. M'ha fet molta il·lusió poder compartir amb ella el sentiment de pertinença a l'Escola i constatar que la Vida Social afavoreix l'equilibri entre el lideratge i el treball en equip. La nostra essència perdura en el temps.

Els desitjo un bon Nadal i que gaudeixin de la lectura de la nostra revista *Crònica*.

OLGA SERRA DIRECTORA GENERAL

Intercanvi d'experiències i coneixements

Som Garbí Pere Vergés, arreu d'Europa

L'ESCOLA PARTICIPA EN PROGRAMES EUROPEUS QUE, MITJANÇANT L'INTERCANVI AMB ALTRES CENTRES DEL CONTINENT, PROMOUEN L'APRENENTATGE D'IDIOMES I TAMBÉ EL DESENVOLUPAMENT DE PROJECTES CULTURALS I FORMATIUS DE GRAN VALOR.

Tots els alumnes tenen l'oportunitat de realitzar, com a mínim, una estada a l'estranger durant la seva etapa a Secundària.

L'Escola és una de les institucions de Catalunya amb més participació als programes Erasmus+.

El coneixement de llengües estrangeres és un dels pilars del Projecte Pedagògic de l'Escola des de la seva fundació. Entre les característiques principals d'aquest sistema d'aprenentatge, que exemplifica bé la filosofia de Pere Vergés, hi ha la formació transversal i integradora –més enllà d'una assignatura pròpia–, el protagonisme de l'alumne en el desenvolupament de les seves capacitats i l'aposta per la innovació i l'ús de les noves tecnologies. La implementació actual de Nausica actualitza i potencia aquest sistema tot aplicant-lo a la resta de branques de coneixement.

L'actualització de l'aprenentatge de llengües estrangeres es realitza amb un **enfocament plurilingüe, apostant per la interrelació entre les diferents llengües i cultures que coneix l'alumne.** Una de les apostes en aquest sentit és l'aplicació de la **metodologia CLIL *(Content and Language Integrated Learning)*, en la qual s'utilitza una llengua estrangera per a l'aprenentatge d'alguns continguts curriculars d'altres àrees.** A més, l'Escola ha potenciat en els últims anys la participació en programes europeus d'intercanvi, adreçats principalment a alumnes de Secundària que, més enllà de les tradicionals estades a l'estranger, desenvolupen projectes educatius en col·laboració amb centres d'arreu d'Europa.

L'Escola és una de les institucions de Catalunya amb més participació a Erasmus+, un programa de la Comissió Europea dirigit al coneixement i l'ocupació que es desenvolupa fins a finals de 2020. Participem en la branca "K2", la qual promou la **cooperació entre institucions educatives i entitats públiques per a la innovació i intercanvi de bones pràctiques.** Enguany, hem estat presents en vuit iniciatives emmarcades en aquest àmbit, que es detallen a la pàgina següent. A banda dels projectes d'Erasmus+, l'Escola promou i organitza **intercanvis lingüístics amb altres centres per facilitar que els alumnes posin en pràctica la seva competència en la llengua estrangera** corresponent (anglès, francès o alemany).

CLIL: CAP A UNA ESCOLA PLURILINGÜE

La metodologia CLIL s'aplica, amb objectius concrets i activitats adaptades a cada cicle formatiu. Així s'aconsegueix millorar el vocabulari i la gramàtica, però també l'ús social de la llengua. Tot plegat contribueix que els alumnes assoleixin una millor comprensió del món global actual.

ETAPA	OBJECTIU	ACTIVITAT
INFANTIL	• Prendre consciència de l'ús de més de dues llengües. • Trencar la "barrera del silenci".	• Jocs, cançons i rutines diàries.
PRIMÀRIA	• Millorar el vocabulari i el coneixement d'estructures. • Interactuar amb companys i adults.	• Projectes en més de dues llengües. • Exposicions orals breus
SECUNDÀRIA I BATXILERAT	• Accedir a fonts d'informació en llengua anglesa (vídeos, texts, webs, etc.). • Millorar les habilitats comunicatives en llengua anglesa.	• Recerca d'informació en fonts de llengua anglesa. • Projectes íntegrament o parcialment en anglès. • Treball col·laboratiu. • Activitats de síntesi.

PROGRAMES ERASMUS+

Migration in Europe
(2016-2018)

Països: Alemanya (coordinació), Itàlia, Hongria i Holanda.

Tema: Onades migratòries i tipus de migracions, mitjançant el contacte amb immigrants i emigrants.

Finalitzat. 4 mobilitats amb la participació de 24 alumnes de Badalona.

Your choice, your life
(2017-2019)

Països: Polònia, Romania i Turquia. Coordinació: Escola Garbí.

Tema: L'abandonament escolar a cada país i com evitar-lo. Es treballa en base a les intel·ligències múltiples.

En desenvolupament. Participació prevista de 16 alumnes de Badalona i Esplugues.

Tracing our european spirit
(2017-2019)

Països: Bèlgica, Hongria (coordinació), Portugal i Turquia.

Tema: Cultura, arquitectura i tradicions de cadascun dels països participants, tot analitzant les traces històriques presents en les ciutats que es visiten.

En desenvolupament. Participació prevista de 16 alumnes d'Esplugues.

I love reading
(2017-2019)

Països: Anglaterra, Itàlia, Polònia i Turquia (coordinació).

Tema: Motivació de la lectura entre els joves, mitjançant l'anàlisi de diferents gèneres literaris, el coneixement d'autors i obres representatives de cada país participant.

En desenvolupament. Participació prevista de 17 alumnes de Badalona.

Community services
(2017-2019)

Països: Bèlgica, Hongria (coordinació), Portugal i Turquia.

Tema: Participació en els programes de voluntariat durant l'etapa escolar i postescolar; implicació dels centres a la iniciativa European Solidarity Corps.

En desenvolupament. Participació prevista de 16 alumnes d'Esplugues.

Old roots, new stories
(2018-2020)

Països: Alemanya (coordinació), Hongria i Itàlia.

Tema: Anàlisi de les arrels europees, les similituds i diferències dels països participants; estudi del sentit d'identitat i pertinença a Europa.

En desenvolupament. Participació prevista de 24 alumnes d'Esplugues.

Learn 4 Health
(2017-2020)

Països: Anglaterra, Dinamarca i Holanda. Liderat per la Universitat Aalborg (Dinamarca).

Tema: Polítiques de salut i nutrició, i vies per integrar aquest tema en el currículum escolar. Grup de treball amb experts de diverses institucions.

L'Escola hi participa en col·laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya.

INTERCANVIS LINGÜÍSTICS

ALEMANYA
3 INTERCANVIS
(DRESDEN, BAD-HOMBURG I WERTINGEN).
42 ALUMNES

FRANÇA
2 INTERCANVIS
(MONTPELLIER I BAPAUME).
39 ALUMNES

HOLANDA
1 INTERCANVI
(AMERSFOORT).
43 ALUMNES

Dades del curs 2017-2018.

Vida Social

Un model que facilita la nova metodologia d'aprenentatge

"Aquesta màquina social [la Vida Social], a manera de xarxa que abasta fins les més petites manifestacions, és la que mou la vida total, i per ella, vida, moviment, de l'Escola [...] És l'única estructura on es poden preparar els homes del demà".

Pere Vergés

LA VIDA SOCIAL ÉS L'ESSÈNCIA DEL NOSTRE PROJECTE PEDAGÒGIC. ES BASA EN LA "CIUTAT-ESCOLA", ON ALUMNES I PROFESSORS ESDEVENEN CIUTADANS ACTIUS AMB UNS DRETS I DEURES ENVERS LA COMUNITAT.

La Vida Social és l'àmbit fonamental al voltant del qual gira tota la comunitat escolar.

La ciutat-escola és una estructura oberta, viva i en contínua evolució, amb l'objectiu d'apropar l'alumnat al coneixement i pràctica del sentit de la responsabilitat, la convivència i la cooperació per a la millora individual i col·lectiva, així com potenciar la crítica i l'autocrítica. En definitiva, **la Vida Social és l'entorn físic i emocional on es desenvolupa el procés d'aprenentatge, que permet a l'alumne desenvolupar les competències i els corresponents continguts d'aprenentatge.** Al mateix temps, aquesta organització social promou que l'escola sigui un espai ideal per aprendre a gestionar i regular emocions i créixer en un entorn harmoniós, solidari i sostenible.

ORGANITZACIÓ EN CÀRRECS I COLORS

L'organització de la ciutat-escola es materialitza en els Càrrecs –els alumnes assumeixen responsabilitats concretes–, i en els Colors, que permeten treballar els valors d'equip i afavorir el benestar de la col·lectivitat, en un entorn democràtic i participatiu. És així com el treball cooperatiu –un dels set principis de l'aprenentatge– sempre ha format part del Projecte Pedagògic de Garbí Pere Vergés i ha facilitat l'organització dels temps de treball.

En aquest entorn únic i diferencial **és clau el paper dels mestres, referents de totes les activitats i processos que es desenvolupen a la ciutat-escola.** Els mestres acompanyen els alumnes a aprendre a pensar, sentir i estimar, mitjançant el disseny d'espais d'aprenentatge, l'orientació i la prescripció d'itineraris personalitzats.

Aquesta estructura organitzativa, que té els seus orígens a la mateixa Escola del Mar, facilita avui la progressiva implantació de la nova metodologia Nausica a tots els cursos, d'EI3 a 4t d'ESO. El procés d'innovació educativa, que segueix els set principis de l'OCDE, es nodreix dels nous coneixements en neurociència i de psicologia de l'aprenentatge, se centra en l'alumne com a protagonista actiu del seu procés d'aprenentatge i en el desenvolupament de competències per a la vida, definides a les nostres finalitats educatives.

La responsabilitat que la ciutat-escola atorga als alumnes, des d'Educació Infantil fins als més grans, permet que alumnes i mestres ja estiguin plenament familiaritzats amb els principis de Nausica i l'adopció d'aquest nou sistema es pugui realitzar d'una manera natural i àgil. En altres paraules, **estem contents d'afirmar que la trajectòria de la nostra història i cultura singulars ens permeten iniciar-lo amb una mica d'avantatge respecte altres escoles que estan fent aquest mateix camí d'innovació metodològica.**

COLORS I CÀRRECS, EIXOS DE LA CIUTAT-ESCOLA

Els colors organitzen l'alumnat en tres grups: el Blanc, el Verd i el Blau (els colors del mar). És la forma d'agrupament bàsic, present en totes les activitats, que permet als alumnes participar en la vida democràtica i en la competència sana, tot fugint de la competitivitat gratuïta i individualista. És un bon instrument organitzatiu, vertebrador del sentiment de pertinença al grup.

Els càrrecs permeten assumir responsabilitats, prendre decisions i incidir en el govern de l'escola. A més, la tasca que desenvolupen en l'exercici d'un càrrec és un dels aspectes clau en la personalització de l'aprenentatge: a través de l'acció tutorial, el mestres poden treballar les dificultats i les fortaleses de cada alumne de manera individualitzada i durant tota la vida escolar.

D'acord amb els set principis de l'aprenentatge, els colors i els càrrecs són essencials per a entendre el valor de l'esforç per al benefici individual i col·lectiu i també per a treballar l'avaluació individual i de grup.

ELS SET PRINCIPIS DE L'APRENENTATGE A L'ESCOLA

1 L'alumne és el protagonista actiu del procés d'aprenentatge.

2 L'agrupació dels alumnes per colors, essència de la Vida Social, és el punt de partida de l'agrupació social de l'aula i del treball en equip.

3 Pensar, Sentir i Estimar són actituds personals i col·lectives. L'escola és l'espai ideal per aprendre a gestionar i regular les emocions.

4 L'atenció individualitzada dona resposta educativa i formativa a tots els alumnes, tot identificant-ne el talent i les dificultats individuals.

5 El valor de l'esforç per al benefici individual i col·lectiu és sempre present en el nostre context científic, ètic i estètic.

6 L'autoregulació i l'autoavaluació individual i de grup és inherent a l'aprenentatge significatiu.

7 L'aprenentatge és competencial. El treball global millora l'aprenentatge i supera la divisió entre disciplines o matèries.

Consulteu el text complet dels principis d'aprenentatge a:

www.escolesgarbi.cat/el-7-principis-de-laprenentatge

TALLERS NAUSICA: COM APRENEN ELS NOSTRES FILLS?

Conscients que la metodologia d'aprenentatge Nausica és sensiblement diferent de la viscuda per la majoria de pares i mares, la Fundació Escoles Garbí organitza una sèrie de tallers participatius amb l'objectiu que les famílies visquin en primera persona els perquès del nou model educatiu i el funcionament d'una activitat de treball global. Sota el títol "Els principis de l'aprenentatge: com aprenen els nostres fills?", es realitzaran cinc tallers durant el curs 2018-19, oberts a tots les famílies que vulguin aprofundir en els principis de Nausica. Als tallers realitzats aquest primer trimestre ja hi han participat prop de 135 famílies.

Més informació a la secretaria de les escoles.

DESCOBRIU L'AUDIOVISUAL SOBRE LA CIUTAT-ESCOLA AL CANAL DE YOUTUBE DE L'ESCOLA. https://youtu.be/B1mijXh0ndg

El menjador, espai per educar ciutadans

El cor de la ciutat-escola

EL MENJADOR ÉS L'EIX CENTRAL DE LA CIUTAT-ESCOLA, UN ESPAI ARQUITECTÒNIC QUE JUGA UN ROL FONAMENTAL EN EL DESENVOLUPAMENT DE LA VIDA SOCIAL.

Des de la seva posició central, el menjador es configura com a un entorn de trobada, convivència, informació i aprenentatge de valors i comportaments.

A la Fundació Escoles Garbí formem els homes i dones del demà com a ciutadans proactius i responsables, capaços de transformar la societat en què vivim en un entorn just, solidari i sostenible. Formem persones que sàpiguen pensar i gestionar les situacions i relacions que els envolten, mitjançant un **sistema pedagògic que es basa en el civisme i que prepara l'alumnat des dels primers anys en el coneixement i en la pràctica de la responsabilitat.**

ENTORN DE DESENVOLUPAMENT D'UNA PEDAGOGIA ACTIVA

Per aconseguir-ho, l'escola s'estructura com **una gran ciutat on cada alumne-ciutadà té, a partir de l'organització en colors i càrrecs, els seus drets i deures.** L'entorn de la ciutat és l'eina que permet el desenvolupament d'una pedagogia activa, que facilita l'experimentació en primera persona dels continguts que es treballen a l'aula. El concepte de la ciutat-escola es trasllada a l'arquitectura dels centres: **el menjador és la "plaça major", el passadís és el "carrer major" i les classes són les "cases" dels ciutadans.** Els espais lliures permeten el contacte entre l'alumnat i faciliten que les activitats es realitzin en grup.
Des d'aquesta centralitat, el menjador es configura com a un entorn de trobada, convivència, informació i aprenentatge de valors i comportaments. Analitzem els diversos rols que juga aquest espai en el Projecte Pedagògic de l'Escola.

COMPETÈNCIA GLOBAL

Ser un ciutadà competent implica, avui més que mai, ser ciutadà d'un món globalitzat. No n'hi ha prou en conèixer el nostre entorn proper i comprometre-s'hi. Els nous reptes tenen una dimensió global i la manera d'abordar-los passa per tenir integrada la competència global, que queda recollida en les quatre primeres finalitats educatives del nostre Projecte Pedagògic: competència ciutadana; competència de respecte i estima; competència per a la convivència i el compromís; i competència de respecte i solidaritat. Totes elles, emmarcades a l'eix ESTIMAR, un dels tres del nostre referent ideològic: pensar, sentir i estimar. Ser capaç d'entendre les perspectives dels altres implica fer l'exercici d'intentar veure el món a través dels seus ulls. No solament cal tenir una idea clara de la cultura o cultures que conviuen al nostre país, sinó que cal sortir a fora, de forma física o virtual, i preguntar-nos per què veuen el món com el veuen. Aquesta necessitat de conèixer i estimar altres mirades ens va portar a incorporar la figura del responsable de l'Àmbit d'intercanvis, peça fonamental a l'hora de dinamitzar i fer recerca d'oportunitats d'intercanvi amb escoles d'altres països mitjançant programes d'intercanvi, Erasmus o intercanvi virtual e-twining.
Aquest trimestre els nostres alumnes han pogut conèixer nois, noies i mestres d'Holanda, Grècia, Xipre, Polònia, Àustria i Romania i els propers trimestres continuaran tenint oportunitats per conèixer-ne d'altres nacionalitats. Continuarem treballant perquè tots ells acabin esdevenint els homes i dones del demà, capaços de donar respostes als reptes d'un món totalment globalitzat.

Els desitjo unes bones festes en família i un pròsper any 2019.

Antoni Santisteban, director

1 EL DINAR COM A "HORA LECTIVA": APRENDRE A SER I ESTAR

L'estona de preparació de l'àpat i l'hora de dinar s'integren en la Vida Social per incidir globalment en tres aspectes evolutius: el personal, el social i el cultural. És el moment en què conviuen harmònicament els alumnes, els mestres i les cambreres, i on cadascú actua amb la màxima responsabilitat i respecte cap als altres.

Dinar és **un acte social que segueix unes normes establertes que li donen una solemnitat especial;** és per això que cal tenir cura de les formes i maneres. Els principals objectius formatius de l'hora de dinar són:
• Assolir els hàbits d'autonomia, higiene, salut i socialització.
• Aprendre a conviure amb els altres.
• Potenciar el vincle mestre-alumne.
• Fomentar l'esforç: saber esperar i actuar amb respecte, menjar de tot i també acabar-s'ho tot.
• Valorar la feina dels altres: càrrecs, personal de cuina i de neteja.
• Gaudir de la tranquil·litat d'aquesta estona.

Els alumnes i mestres han d'estar atents a les normes que han après al llarg de l'escolaritat: parar bé la taula, utilitzar bé els coberts i el tovalló, pelar bé la fruita, etc. A la vegada, suposa una estona de conversa agradable entre alumnes i un espai més distès de trobada amb el tutor.

2 L'ÀGORA DE LA CIUTAT-ESCOLA: ESPAI DE DESENVOLUPAMENT DE LA VIDA SOCIAL

Com a nucli central, el menjador acull tot tipus d'actes i celebracions. És també la gran aula que acull activitats comunes de la Vida Social i del govern de l'escola:
• Càrrecs vinculats a l'hora de dinar: encarregats dels tovallons, representant del menjador, caps de taula del menjador, mainaders, etc.
• Eleccions i campanyes electorals.
• Comunicació, abans de dinar, de tot allò que és important per a la comunitat.
• Lectura de cròniques.

3 ESPAI INFORMATIU I DE REUNIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

El menjador és al bell mig de l'escola. Va ser construït de manera estratègica per a convertir-se en un aparador dels projectes que es desenvolupen a les classes, **un lloc de pas i un espai de trobada i intercanvi.** Les activitats que acull el menjador afavoreixen l'intercanvi d'idees; permeten el contacte entre l'alumnat, el professorat i també les famílies; faciliten i promouen el treball en equip; afavoreixen l'expressió artística; permeten mostrar i compartir els treballs realitzats a les diferents Unitats Temporals; afavoreixen l'expressió i creativitat artística.; promouen el gaudi per la lectura i fomenten la recerca i l'esperit crític.

Entre les activitats que acull regularment destaquen:
• Apadrinament lector i tarda de biblioteca
• Cantada de caramelles
• Exposicions artístiques
• Concert de Nadal
• Fira de Batxillerat
• Partides d'escacs
• Lectura de cròniques
• Conferències i taules rodones

4 NUCLI DE TRANSPARÈNCIA I CIRCULACIÓ DE L'EDIFICI

El projecte de construcció de l'Escola a Esplugues de Llobregat, obra de l'equip MBM (Martorell, Bohigas i Mackay) i desenvolupat entre 1962 i 1973, parteix d'un ús del llenguatge arquitectònic molt centrat en la utilització de materials naturals –maó (terra cuita) i fusta (arbres)– i en la connexió total entre espais interiors i exteriors.

D'acord amb els principis pedagògics de Pere Vergés, l'edifici s'estructura de forma orgànica a partir i al voltant del menjador. I no ho fa de manera capriciosa, sinó obeint un principi de necessitat. Cada ala és un membre que es desenvolupa per resoldre les necessitats de l'organisme i ho fa emmarcant patis exteriors plens de natura, cap a on s'obre i dels quals gaudeix.

Aprendre a decidir

Els escacs com a eina d'aprenentatge

ELS ESCACS ESTAN PRESENTS EN EL PROJECTE PEDAGÒGIC DE L'ESCOLA COM A EXEMPLE DE JOC INTEL·LECTUAL. ÉS UNA BONA EINA PER TREBALLAR EL RAONAMENT ABSTRACTE DELS ALUMNES, A MÉS DE FORMAR PART ACTIVA DE LA VIDA SOCIAL.

"No vull caps plens, sinó ben estructurats". Aquestes paraules del mestre Pere Vergés ajuden a comprendre la rellevància que el joc dels escacs ha tingut històricament en el seu projecte educatiu i que mantenim encara ben viu en l'actualitat. El fet de pensar en estratègies de joc i preveure diferents moviments amb antelació, paciència i decisió, converteix el joc dels escacs en un **exercici mental de gran utilitat per poder afrontar i tenir recursos davant de problemàtiques distintes que ens planteja la vida.**

En concret, el joc dels escacs contribueix a desenvolupar les competències següents:

- **Competència ciutadana:** actuar com a ciutadans responsables i lliures, exercint els seus drets i deures, sempre potenciant el diàleg i la mediació en la resolució de conflictes.
- **Competència d'autonomia i iniciativa personal:** prendre decisions fonamentades i assumir responsabilitats, amb reflexió, emprenedoria i confiança.
- **Competència científica i matemàtica:** resoldre problemes quotidians utilitzant el raonament, seguint el mètode científic amb l'ús dels instruments i de les estratègies més eficients.

ELEMENT DE LA VIDA SOCIAL A PRIMÀRIA

A més de les competències individuals que permeten desenvolupar, **els escacs juguen també un paper rellevant en la Vida Social mitjançant diversos càrrecs relacionats amb l'organització del joc a l'escola.** Al consell hi ha dos encarregats generals d'escacs que vetllen pel bon funcionament del campionat i, en general, de tot allò relacionat amb el joc, per exemple, garantir que totes les classes disposin de graelles, peces, taulells... A les reunions del dimecres a la tarda, els encarregats generals d'escacs es reuneixen amb els encarregats d'escacs de les classes –n'hi ha també dos per classe– per vetllar que tot funcioni bé.

Al menjador, els encarregats generals donen també informacions importants per als alumnes: quan començarà el campionat, quins són els classificats de cada ronda o qualsevol altra notícia relacionada amb el joc a l'escola.

I els divendres a la tarda, a l'estona de Vida Social, tenen l'encàrrec d'ensenyar el joc als nens de primer de Primària. A partir d'aquest curs hi ha també una sessió quinzenal amb un mestre que va introduint els alumnes en les jugades i en la competició. A partir de 3r de Primària tots els alumnes participen en el campionat d'escola i al Cicle Inicial jugen per parelles per potenciar l'aprenentatge entre iguals i les habilitats d'arribar a acords.

PERSONALITZEM

Si volem aconseguir un aprenentatge significatiu i perdurable, hem d'apropar les experiències d'aprenentatge a la realitat dels alumnes, perquè les trobin interessants, útils i les puguin fer seves. Així serà més fàcil que tot allò après s'integri en el seu saber personal i ho puguin aplicar a noves situacions i altres reptes, fent-los més competents per a la vida. Per aconseguir-ho, és necessari atendre a les diferències de cadascú, a les seves habilitats i dificultats, però també a la seva manera de fer i al seu entorn escolar i familiar. Hem de treballar tant la dificultat com el talent que tots tenim. Aquesta cura individualitzada és el que anomenem "personalització dels aprenentatges".

És per això que els projectes han de partir de situacions de la realitat, han de ser majoritàriament interdisciplinars com la vida mateixa. Per tal de fer conscient a cada alumne de les necessitats i reptes que ha de millorar individualment al llarg del curs, hem fet els contractes didàctics. Especialment important és també l'avaluació, que ha d'ajudar l'estudiant a saber en quin punt evolutiu està, el que ha après, i el que li queda per aprendre per assolir els objectius. I, en acabar el procés, cal fer una reflexió individual comparant què ha aconseguit respecte dels objectius inicialment fixats.

Aquesta metodologia l'hem practicat des de sempre en la Vida Social. Personalitzem en la tria i assignació de càrrecs, en la tria del color, en les activitats de Vida Social per participar en el funcionament de l'escola i en la participació als consells. Personalitzem en les valoracions i reflexions de les presentacions de càrrecs. Personalitzem en la tria de les activitats de voluntariat. Personalitzem en l'orientació professional dels darrers cursos.

La nostra aspiració és fer una escola única per a cadascun dels nostres alumnes. És un repte molt gran que aconseguirem avançant cada curs amb les millores metodològiques i organitzatives que posem en marxa, i alhora, millorant les que ja fem en el dia a dia.

Els desitjo molt bones festes en família i un bon any 2019.

Jordi Collado, director

10 HABILITATS QUE DESENVOLUPEM JUGANT A ESCACS

El raonament abstracte.	El control emocional i la capacitat d'organització.	Les capacitats de reflexió, planificació i estratègia.	La competència sana i el respecte a l'adversari: acceptar esportivament el resultat i saber perdre.	L'orientació espacial.
La paciència i decisió.	La creativitat en la recerca de diverses alternatives.	L'atenció i concentració.	L'autoestima, superació i autonomia mitjançant la presa de decisions individuals.	L'aplicació dels coneixements adquirits en altres matèries (lògica, matemàtica o llenguatge).

EL CAMPIONAT DE L'ESCOLA

Cada curs s'organitza el campionat d'escacs de l'escola, on participen alumnes de 3r a 6è de Primària i juguen partides amb alumnes d'altres cursos. El campionat es realitza en diverses rondes:

- **La primera ronda** s'organitza segons el sistema de colors: a cada classe els alumnes juguen amb els companys del seu color.

- **A la segona ronda juguen sis alumnes**, els dos millors de cada color, que s'enfronten a les finals de classe. Aquesta ronda se celebra a l'aula amb el mestre d'escacs que retransmet la partida a la pissarra digital amb l'iPad.

- **La fase següent és les finals de curs**, ara s'enfronten els guanyadors de cada classe. Aquestes finals es realitzen de forma simultània a l'àgora, amb presència de públic i amb el mestre d'escacs que va retransmetent les partides amb l'iPad.

- **En la penúltima ronda** juguen el campió de 3r contra el campió de 4t i el campió de 5è contra el de 6è. D'aquí surten el campió i sotscampió de cicle mitjà i superior.

- **I per acabar es juga la final** entre el campió de cicle mitjà i el de cicle superior. El guanyador és el campió d'escola!

LA NUTRICIÓ A L'ESCOLA

Què entenem per "menjar bé"

Segons recull el Projecte Pedagògic, una de les competències que els estudiants han d'assolir en el seu pas per l'escola és la "competència de salut i benestar", que incideix en els hàbits saludables i els comportaments personals i socials equilibrats. En aquesta mateixa revista (pàg. 6-7) analitzem la rellevància que té l'hora de dinar com a moment per a transmetre determinats valors socials de comportament i relació. Un altre aspecte fonamental en aquesta competència és la qualitat del menjar que se'ls ofereix. És per això que **planifiquem i preparem els menús diaris a la cuina pròpia de cada centre amb un gran rigor dietètic**, tot recollint els principis de la cultura mediterrània i d'acord amb les darreres recomanacions de les institucions educatives del país. A més, col·laborem en el disseny dels menús amb el Centre d'Ensenyament Superior de Nutrició i Dietètica (CESNID), adscrit a la Universitat de Barcelona.

PROMOVEM LA DIETA MEDITERRÀNIA

Des del 2016 disposem del **diploma d'acreditació Amed, lliurat per l'Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, que certifica que els menús dels nostres menjadors són promotors de la dieta mediterrània,** la qual dona protagonisme a les verdures, llegums, oli d'oliva i fruita, entre d'altres ingredients. En la mateixa línia, **la nostra oferta gastronòmica està també acreditada pel Programa de Revisió de Menús Escolars a Catalunya (PReME),** que és fruit d'un conveni entre els departaments de Salut i Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Seguint les directrius d'aquest programa, ens els darrers mesos hem aplicat petites millores nutricionals en els plats, que no varien la manera de cuinar-los ni les fitxes utilitzades a les cuines per a elaborar-los. Els canvis introduïts se centren principalment en la freqüència en què s'ofereixen determinats grups d'aliments i en la posada en pràctica de recomanacions més específiques, com la supressió de productes amb sucres afegits, la incorporació progressiva de cereals integrals –principalment, pa i arròs– o la renovació dels esmorzars, formats ara per fruits secs, iogurts naturals, fruita fresca variada, cereals integrals o pa integral.

PROPOSTES PER ALS SOPARS

També és remarcable el servei de recomanacions i propostes per al sopar, el qual pretén **portar fins a casa la tasca que es realitza a l'escola d'aconseguir uns hàbits nutritius saludables.** Conscients de la dificultat d'oferir una sola proposta per a tots els grups d'edats, presentem a les famílies consells pràctics que poden adaptar segons els gustos i l'edat dels seus fills, amb l'objectiu de complementar adequadament els dinars.

PLA D'ACOLLIDA A NOUS PROFESSIONALS

Benvinguda a un projecte únic i diferencial

La singularitat i personalitat pròpia del projecte Garbí Pere Vergés implica també una cultura corporativa i una metodologia de treball úniques, tant per als mestres de les escoles com per a la resta de treballadors i col·laboradors de la Fundació. Per tant, **la incorporació de nous professionals a l'equip requereix un procés de coneixement i comprensió del projecte i d'adaptació a una cultura i costums diferencials.** Per tal d'impulsar i facilitar el seu procés d'aprenentatge, es va iniciar, dos cursos enrere, un procés de reflexió per dissenyar un itinerari d'acollida personalitzat. Aquest procés culmina amb la definició d'un pla basat en tres grans pilars:

• **Sessions d'acollida prèvies a l'inici de curs:** els nous professionals poden conèixer les instal·lacions de l'escola, rebre les primeres formacions i informacions de projecte, i conèixer les persones de referència dels equips directius. Un capítol essencial d'aquest contacte és la formació en la Vida Social, eix fonamental del projecte i de l'organització als centres.

• **La figura de l'acompanyant:** persona assignada per fer-li de guia i resoldre-li els dubtes inicials, tant de caràcter pedagògic com logístic.

• **Espai de benvinguda a Garbí Virtual:** "curs" virtual que recull continguts rellevants i necessaris per a facilitar el coneixement i adaptació a l'escola, amb itineraris diferents en funció de cada tasca (mestres, personal d'administració i serveis, etc.).

A més, uns tres o quatre mesos després de la incorporació també es realitzen reunions de seguiment per tal de conèixer de primera mà la valoració del període d'adaptació i el funcionament del pla d'acollida, així com per escoltar els seus suggeriments de millora sobre l'escola en general o del pla d'acompanyament inicial. Totes aquestes valoracions contribueixen a millorar el pla d'acollida. Tot plegat es realitza sota el principi que **l'equip humà és qui fa l'Escola i, per tant, un equip cuidat, format i acompanyat farà al seu torn el mateix en el seu contacte amb els alumnes.** De l'èxit de la renovació de l'equip depèn, en gran mesura, la continuïtat del projecte i la fidelitat als seus principis.

EQUIP DE CUINERS
RAMON ALET
PACO ROLDAN

LA RECEPTA
MANDONGUILLES A LA JARDINERA

INGREDIENTS

Carn picada, pèsols, patates, ceba, pastanaga, xampinyons, tomàquet triturat, vi negre, farina, oli i sal

ELABORACIÓ

Preparem les mandoguilles fent pilotes amb la carn. Podem fer-les de moltes maneres: una de les més comunes es fa barrejant la carn amb ceba ratllada, ou i llesques de pa de motlle remullades amb llet. Les passem per farina i les saltem en una paella amb oli. Quan siguin daurades, les retirem. En una altra paella, sofregim la ceba i la pastanaga a daus, els pèsols, el tomàquet i el vi negre. Deixem reduir-ho i hi afegim les mandoguilles. Les deixem coure fins que siguin fetes. Podem servir-ho amb patates fregides a daus.

HEM REBUT ALS NOSTRES CENTRES

Ens han visitat

Som escola formadora (foto 1): visita d'un grup de 44 estudiants i 5 mestres holandesos de la facultat d'Educació Social de la Zeeland University, acompanyats dels seus companys de Blanquera-Universitat Ramon Llull. Emmarcada en el projecte de formació de formadors.

Andere Mojo (foto 2), artista contemporània, va compartir amb els alumnes de 4t de Primària de Badalona (Mireia i Montseny) una classe per a expressar les emocions a través de treballs de plàstica. Activitat realitzada en llengua anglesa.

Fira de les Biblio(R)evolucions. III Trobada de Bibliomèdia (foto 3): trobada organitzada pel Grup de Treball Bibliomèdia, per a donar a conèixer els projectes de cocreació que es van presentar a la Crida a la Biblio(r)evolució realitzada per la Fundació Bofill. L'Escola va presentar el projecte "Biblioteca, alumnat i docència per un projecte comú de suport a la recerca".

Alberto Alcántara (foto 4), meteoròleg de TV3, va realitzar una xerrada per explicar com treballa i quines són les seves funcions. En la presentació va explicar com s'interpreten els mapes del temps, el funcionament del satèl·lit Meteosat o què és un croma.

Alumnes i mestres de l'Escola Salvador Espriu de Badalona ens van visitar per conèixer a fons el projecte de l'hort. Col·laborem amb aquest centre com a membres de la Xarxa d'Escoles Verdes de Badalona.

Escola Nova 21: visita de representants d'altres centres membres de l'Escola Nova 21, en el marc d'una iniciativa que pretén compartir experiències sobre el procés de canvi educatiu.

Àlex Pastor, alcalde de Badalona des del passat mes de juny, va visitar l'escola per a conèixer els principis del Projecte Pedagògic de la Fundació.

JORNADES I ACTES

Hem anat

Presentació a les Jornades Diàleg Escola-Universitat.

Visita al Parlament de Catalunya.

Trobada Game Jam de disseny de jocs basats en hàbits saludables.

Parlament de Catalunya: visita guiada d'alumnes de 6è Primària (classes Nautilus, Nausica i Calypso d'Esplugues), que va suposar el tret de sortida del projecte "Com escollim els nostres representants a l'escola i a la societat?". Recollida pel programa de betevé *Catacrak*.

Activitats de voluntariat: inici de projectes de voluntariat amb la participació d'alumnes de Secundària i Batxillerat, en col·laboració amb entitats com l'Institut Guttman de Badalona i la Fundació Trinijove, i també amb la Fundació Finestrelles d'Esplugues en la preparació de comandes de Nadal.

Ajuntament de Badalona: acte de reconeixement dels alumnes del municipi amb millor qualificació a la Selectivitat de 2018. Entre els 19 alumnes reconeguts hi havia Inés Zayas, Judith Navarro, Claudia Janó i Joan Matons, que també van rebre una menció de la Generalitat de Catalunya.

Trobada Interescolar de Filosofia 3/18 – Marató BCN Pensa 2018: acte celebrat a la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona i organitzat pel Grup IREF on van participar els alumnes de Primària. Van intercanviar amb alumnes d'altres escoles les preguntes escollides en les sessions de filosofia. Aquesta activitat també va ser recollida pel programa *Catacrak*.

VII trobada de la Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat: hi participen els alumnes de l'assignatura Nous Feminismes i Noves Masculinitats per unes relacions igualitàries i lliures de violència (Batxillerat). Trobada emmarcada en el XIV Fòrum contra les violències de Gènere organitzat per la Plataforma Unitària en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona.

Game Jam "Healthy habits": trobada on participen els alumnes de 2n d'ESO amb més de 100 estudiants de Secundària per dissenyar jocs basats en els hàbits saludables (esport, alimentació, salut...).

XVII Jornades Diàleg Escola-Universitat: organitzades per la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, sota l'eix vertebrador d'espais generadors d'aprenentatge a l'escola. La Fundació va presentar l'exposició "El menjador, un espai per educar ciutadans".

MÉS INFORMACIÓ SOBRE LES ACTIVITATS DE L'ESCOLA A WWW.ESCOLESGARBI.CAT

SARA BARTUMEUS FERRÉ

ARQUITECTA I PAISATGISTA

"Civisme, cultura i llibertat en ple franquisme... Brutal!"

VA VIURE TOTA L'ESCOLARITZACIÓ A ESPLUGUES. ARA,RECORDA ELS 15 ANYS A L'ESCOLA DES DE LA PERSPECTIVA D'UNA ARQUITECTA ESPECIALITZADA EN EL DISSENY I L'ESTUDI DE L'ESPAI PÚBLIC I COL·LECTIU.

Quin és el primer record que li ve al cap en parlar de l'Escola Garbí?
Quan va morir Pau Casals, a la sala de música de baix, asseguts a terra i pintant amb les mans mentre escoltàvem "El Cant dels Ocells". Em devia impressionar molt perquè el record és molt viu i només teníem sis anys... I també les actuacions al menjador, Sant Nicolau, els poemes, els pessebres de fang... Els Nadals a l'escola eren màgics.

Per què la van escollir els seus pares?
Estem infinitament agraïts als pares per la seva clarividència –i esforç econòmic– a l'hora de portar-nos a una escola pedagògicament innovadora, laica, progressista i catalanista, en aquells temps tan foscos i retrògrades. Ells havien rebut una educació religiosa i rígida i buscaven per a nosaltres una educació laica però ètica, una formació cívica i humana, l'educació de la persona completa. Els va agradar l'espai i l'ordre que s'hi respirava i, sobretot, la relació entre mestres i alumnes, respectuosa però càlida i personal.

Era conscient llavors de la diferència d'estudiar a Garbí?
Potser no gaire... Tot i que em sorprenia que altres nens odiaven l'escola i nosaltres hi anàvem contents i amb il·lusió. En fer-te gran t'adones de la troncalitat de l'educació en comunitat i del sentiment de pertinença, la responsabilitat o la implicació en la vida política, cultural i artística. Civisme, cultura, llibertat i democràcia en ple franquisme... Brutal!

Algun racó especial de l'escola?
La piscina amb l'olor de clor i els vidres entelats, els passadissos de linòleum i les passes sordes de les sabatilles Victòria, les classes i la llum taronja filtrada pels tendals, les parets de totxo i les sanefes de ceràmica dels penjadors, les paneres amb Plastidecor a les taules... A l'exterior, els terrats amb l'estació meteorològica, els jardins amb les sorreres i la caseta de troncs, les grades de BUP...

> *"L'èmfasi en la creativitat potenciava els nostres interessos i dons naturals. Ha estat definitiu en la meva vida professional"*

Recorda amb especial sentiment algun mestre?
De petita, la Margarida Canonge, la Montse Morales, la Teresa Canela, la Núria Vidal i la inoblidable Srta. Ponsati. Més endavant, l'Olívia de Miguel i la Teresa Serra, que juntament amb el Javier Pérez i en Joan Llort van ser claus en la meva adolescència i en la passió per la literatura i l'arquitectura. I em deixo moltes mestres, dones molt potents, que han estat, com diuen els americans, autèntiques "role model".

Com ha influenciat el projecte pedagògic de l'Escola en la seva vida professional?
No dubto que ha estat definitiu l'èmfasi pedagògic en la creativitat, que potenciava els nostres interessos i dons naturals. En la vida personal i professional també m'han servit valors com la solidaritat i l'empatia, que m'han portat a un cert activisme i participació compromesa en associacions professionals, culturals i docents, així com, a l'enfoc social de la meva arquitectura, docència i recerca. També l'equilibri entre el lideratge i el treball en equip, essencial en una feina tan coral com l'arquitectura.

Creu que cal incloure més coneixements sobre arquitectura en la formació escolar?
S'ha de fer pedagogia perquè el ciutadà-habitant s'eduqui en el valor de l'espai, la ciutat i el medi ambient. Això comença des de ben petits. Ajudaria a explicar millor la nostra feina, que no deixa de ser millorar la qualitat de vida de la gent.

Nascuda a Copenhaguen, va estudiar a Esplugues entre 1970 i 1985, membre de la promoció Lavinía. Llicenciada en Arquitectura per l'ETSAB-UPC, va obtenir també el Màster d'Arquitectura del Paisatge a la UPC. Avui, és professora titular de la Illinois School of Architecture-University of Illinois at Urbana-Champaign, als Estats Units. Des del 1997, també és professora al Màster d'Arquitectura del Paisatge a la FPC i des del 2004 treballa al Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori a l'ETSAV. Ha estat investigadora del LUB-Laboratori d'Urbanisme de Barcelona i membre de la Comissió d'Arquitectura de l'Ajuntament de Barcelona i del Consell Assessor d'Urbanisme i Paisatge-COAC.

En el seu propi estudi, Renau Bartumeus Arquitectes, ha desenvolupat projectes de planificació, de paisatge i d'arquitectura –habitatge social, espai públic, equipaments i espais expositius– que han estat reconeguts localment i internacionalment. La seva recerca transdisciplinar se centra en els paisatges-llindar, espais públics i col·lectius, que són generadors d'habitabilitat urbana, d'identitat col·lectiva i de cohesió social i mediambiental.

"LA NOSTRA ESCOLA ÉS REFERENT EN LA CAPACITAT TRANSFORMADORA DELS ESPAIS SOBRE LES PERSONES I EL CONJUNT DE LA SOCIETAT"

"A l'escola, el projecte arquitectònic i pedagògic es potenciaven mútuament. És una lliçó viscuda molt reveladora de la capacitat transformadora dels espais sobre les persones i la societat. L'organització espacial de l'escola com una ciutat –alhora, com una casa– és la traducció arquitectònica de la seva concepció com a societat. Em venen al cap els arquitectes holandesos Van Eyck i Hertzberger, que han reflexionat sobre l'analogia entre casa, escola i ciutat, i la importància dels espais col·lectius com a espais de transició en qualsevol de les escales. En les seves escoles exploten les qualitats afectives de les formes arquitectòniques i dels espais, que estimulen la interacció entre persones. L'edifici de l'Escola Garbí n'és també un gran exemple i es caracteritza per la bona articulació i transició entre les classes (habitatges) i els espais col·lectius dels corredors (carrers elevats) oberts al menjador (la plaça pública); la transparència i la comunicació visual entre espais estimulen la socialització; la fluïdesa, la seva bona mida i l'escala humana; la calidesa dels colors, la llum i la continuïtat visual amb l'exterior; la singularització dels espais en forma, volum i també en caràcter, recolzada per l'enfoc pedagògic. El fet d'assignar noms i conceptes a classes i jardins, en lloc de lletres i números, així com de tenir-ne cura i mantenir-los amb els propis càrrecs, fa que l'alumne se'ls estimi i apropiï, que se senti part d'un lloc i d'una comunitat."

Escola Garbí Pere Vergés
fundació-escoles-garbi
@garbipereverges
@garbipereverges
@garbipereverges

Edició i realització: TipusGràfics
Preimpressió: Digital Screen
Impressió: Gràfiques Jou

Consell de redacció:
Equip directiu
Fundació Escoles Garbí

FUNDACIÓ
ESCOLES GARBÍ